

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XXIX. An, & quis possit in isto casu dispensare à priuatione officiorum, &
inhabilitate ad illa?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

punct. 1. num. 1. & disp. 2. q. 1. 6. punct. 1. n. 40. Diana p. 3. tract. 2. res. 66. Lezana verb. Clausura, n. 20. & generaliter de omnibus casibus, etiam post Tridentinum reservatis, tenent Tolet. lib. 1. cap. 4. n. 7. Candidus tom. 1. Disquisit. Moral. disquisit. 3. art. 28. & Merolla tom. 1. disp. 1. cap. 2. diff. 10. n. 527. Quod non solum est verum respectu secularium, & Monialium Episcopis subditarum, sed etiam respectu Regularium exemptorum, & Episcopis non subditorum, Vide quæ dicuntur infra dub. 69. 81. & 82.

7 Dico secundò, item potest ab eadem excommunicatione supradicta, licet publica, absolueri quilibet approbatus Confessarius virtute Cruciatæ, semel in vita, & semel in mortis articulo; quia expressè dicta Bulla concedit Confessariis approbatis hanc facultatem sic absolviendi, quando censuræ sunt reservatæ. Sorbus verb. Ingressus in Monasteria Monialium, n. 11. Rodrig. in Exposit. Motus Pij V. contra feminas ingredientes in virorum Monasteria, n. 3. Lezana verb. clausura, n. 20. & Diana cit. res. 66.

8 Dico terciò, item potest ab eadem excommunicatione supradicta, licet etiam publica, absolueri quilibet privilegiatus Confessarius toties quoties; quia Religiosi habent privilegium absolviendi toties quoties ab omnibus casibus Sedi Apostolicæ reservatis, & ab omnibus penis, & censuris consurgentibus ex iis, præterquam contentis in Bulla Cœnæ, & specialiter reservatis ab Episcopo. Sorbus, & Rodrig. in loc. cit. Lezana tom. 1. c. 18. n. 29. & 36. & cap. 19. num. 15. & cit. verb. clausura, num. 20. Bonacina de clausura, quæst. 1. punct. 5. num. 2. Tamburinus de iure Abbat. disput. 19. quæst. 5. n. 3. & nos supra cap. 14. dub. 18. sect. 17. & lib. de Parlament. dub. 4. sect. 19. subsect. 31. & 32. dicebamus.

9 Ceterum quid dicendum sit quando excommunicatione ista deducta est ad forum externum, seu contentiosum, & sic denunciata? vide infra cit. dub. cit. & cit. lib. de Parlamentis, dub. 4. sect. 19. subsect. 22. pag. 133. & seq. Item quid dicendum sit de quinque casibus, in ordine ad quos Religiosis revocata fuerunt privilegia ex Decreto S. Congregationis sub Clemente VIII. in quo præter casus Bullæ Cœnæ, & quos sibi specialiter reservant Episcopi, reservantur etiam Pontifici, revocatis Religioforum privilegiis, violatio immunitatis Ecclesiasticæ in terminis Constitutionis Gregorij XIII. Secundò violatio clausuræ Monialium ad malum finem. Tertiò provocantium, & pugnantium in duello, iuxta decretum Tridentini, & Constitutionis Gregorij XIII. Quartò, percussione clericis, iuxta Can. si quis suadente, 17. q. 4. Quintò, simonia realis scienter contractæ, atque etiam confidentiæ beneficiæ. Vide dub. 69.

DVBITATIO XXIX.

An, & quis possit in isto casu dispensare à privatione officiorum, & inhabilitate ad illa?

SUMMARY.

- 1 Pœna privationis officiorum, & inhabilitatis ad illa ob violatam clausuram non contrahuntur, nisi post Iudicis sententiam.
- 2 Pœna prædicta si incurrantur ante Iudicis sententiam, si res sit occulta, potest ab ipsis Episcopus dispensari virtute Tridentini.
- 3 Superior Religionis etiam localis ex privilegio potest in dictis casibus dispensare.
- 4 Clericis ministrantibus infirmis concessum fuit à Grego. Thom. Delbene de Immunit. Eccl. Pars I I.

gorio XIV. huiusmodi privilegium.

5 Superiores Ordinis Prædicatorum, & consequenter omnium Mendicantium, gaudent eadem prorsus facultate erga alios Regulares subditos, qua gaudent Episcopi virtute Tridentini, ex indulto Pij V.

6 Superior Religionis non potest alteri delegare facultatem recensitam (sive clausura per seipsum) apposta in dicta concessione.

7 Confessarius approbatus virtute bullæ Cruciatæ non potest in his penis dispensare.

8 Nomine censura veniunt solum excommunicatione, suspensio, & interdictum.

9 Regulares possunt absolvi ab hac, & similibus inhabilitatibus à suis Confessariis per Prælatos deputatis semel in vita, dammodo per integrum annum qualiter hebdomada semel recitent penitenciales cum Litanis, vel si sine impediri, suppleant in sequenti.

10 Confessarius habens privilegium absolviendi ab omnibus casibus reservatis, & à censuris, & penis consurgentibus ex eis, potest absolvere toties quoties in foro conscientie à prædictis privationibus, & inhabilitatibus.

11 Superior Religionis etiam localis an possit ex privilegio cum subditis etiam in foro externo in penis dispensare, est discrimen inter Doctores, pars verò negativa est præbabilior.

Suppono ex dictis supra dub. 23. has pœnas hic non incurri absque Iudicis sententia, & sic non dari casum, quo res sit occulta, cum iam ad forum externum, seu contentiosum deducta sit, Iudicisque sententia accesserit ex suppositione; quia tamen vt cit. dub. 23. dicebam, nonnulli sentiunt oppositum; ideo hoc supposito.

Respondetur in opinione dicentium, has pœnas incurri sine Iudicis sententia, si res sit occulta, potest dispensare Episcopus; quia in inhabilitate contracta ob delictum occultum potest Episcopus dispensare cum suis subditis, virtute Tridentini sess. 24. de reformat. c. 6. sicuti ex cõmuni dicebamus cit. lib. de Parlament. dub. 4. sect. 19. subsect. 33. Quin & in eodem casu contra Graffium p. 1. lib. 4. c. 23. n. 12. ex privilegio potest Religionis Superior, etiam localis (cum hic quoque in suos subditos habeat iurisdictionem quasi Episcopalem) dispensare similiter cum suis subditis; sicuti potest Episcopus cum suis. Vide apud Lezanam tom. 1. c. 10. n. 35. & c. 18. n. 35. privilegium Gregorij XIV. Clericis ministrantibus infirmis concessum, ibi: Necnon cum iis, si opus fuerit, etiam cum inhabilitate, & absolutione inhabilitatis, & infamie macula dispensare. Vide etiam Motum Pij V. qui incipit: R. mani Pontificis, apud Rodrig. tom. 1. q. 9. Regul. q. 61. art. 9. ad finem, ubi Pontifex expressè concessit omnibus Superioribus Ordinis S. Dominici, & consequenter omnium Ordinum Mendicantium, & fruentium eorum privilegiis, vt erga suos Regulares subditos gaudeant eadem prorsus facultate, qua gaudent Episcopi in suis virtute Tridentini sess. 24. c. 6. de reformat. Vide etiam Rodrig. loco cit. q. 24. art. 17. & in exposit. dicti Motus Pij V. n. 36. Sorbus verb. Ingressus in Monasterium, n. 11. Henricq. lib. 14. c. 19. n. 2. Peyrinum tom. 1. privileg. Minim. in cons. 6. Iulij I I. n. 24. Dianam p. 3. tract. 2. res. 66. Portellum in dub. Regul. verb. clausura Monialium, n. 28. Bonac. de clausura, q. 1. punct. 5. & Lezanam cit. cap. 10. n. 35. & cit. cap. 18. n. 46. & cap. 25. num. 19. & verb. Clausura, n. 21. qui rectè subdunt, has pœnas hic non esse Pontifici reservatas, vt patet ex ipso contextu.

Aduerte tamen, quod Religionis Superior non possit hanc facultatem alteri delegare, quia Pius V. in eo privilegio expressè ait, vt Religionis Superior per seipsum

seipsum id possit. Vide Sorbum, & Rodrig. locis supra citatis.

- 7 Aduerte secundò, quod approbatus Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ non possit in his pœnis dispensare; quia dicta Bulla Cruciatæ solum absolutionem à censuris concedit, & ex alio capite priuatio hæc, & inhabilitas non sunt censuræ, sed quædam aliæ diuersæ rationis pœnæ, cap. quærenti, de verb. signif.
- 8 vbi expresse dicitur, nomine censuræ comprehendere solum excommunicationem, suspensionem, & interdictum. Vide Dianam cit. resol. 66. Sorbum loc. cit. vers. dicitur tertio, & Rodrig. in cit. expos. Motus Pij V. n. 35. qui subdunt, quod per priuilegium tamen Eugenij IV. (vt videre est apud compendium priuilegiorum Mendicantium, verb. absolutio extraordinaria quoad fratres, §. 3. & 4.) possint Regulares à suis Confessariis per Prælatos deputatis absolui ab hac & similibus inhabilitatibus semel in vita; dummodo per integrum annum recitent qualibet hebdomada semel Psalmos penitenciales cum Litanis; & quod si legitimo impedimento detenti aliqua hebdomada id facere omiserint, possint supplere hebdomada anni sequentis.
- 10 Aduerte tertio, quod per priuilegium absoluedi ab omnibus casibus reservatis, & à censuris, & pœnis confurgentibus ex eis (vt dicebam dub. præced. ad fin.) possit etiam Confessarius habens tale priuilegium, absolvere toties quoties in foro conscientie à prædictis priuationibus, & inhabilitatibus: præsertim quia prædictæ priuationis, & inhabilitatis pœnæ impositæ contra violantes prædictum Motum Pij V. non sunt Pontifici reservatæ, sicuti supra dicebam. Vide Doctores supra cit. & quæ nos dicebamus lib. de Parlament. dub. 4. sect. 19. subsect. 31. & 32. per tot. & dicemus infra dub. vlt.

- 11 An autem Religionis Superior, etiam localis, possit ex priuilegio cum suis subditis, etiam in foro externo, in pœnis dispensare?

Affirmant Rodriguez tom. 1. q. 9. Regul. q. 24. art. 17. Cruz lib. 1. de statu Relig. cap. 6. dub. 15. concl. 6.

Negant verò probabilius (cum quoad hoc non videatur apparere euidens vllum Pontificium priuilegium) Peirinus loco supra cit. num. 25. Lezana cit. c. 10. n. 36. & Bonacina de clausur. quæst. 1. punct. 5. n. 5. Quod à fortiori in omnium sententia verum est, si secuta fuerit Iudicis sententia.

DVBITATIO XXX.

An, & quis, & sub quibus pœnis prohibeatur ingredi Monasterium Monialium?

SUMMARIVM.

- 1 Quinam prohibeantur ingredi Monasteria Monialium sub pœna excommunicationis lata sententia sine licentia.
- 2 In casu necessitatis si quis Monasterium ingredi debeat, est ei obtinenda licentia in scriptis ab Episcopo, vel à Prælato ordinis.
- 3 Reges, Imperatores, eorumque uxores, filij, & filia, non prohibentur ingredi septa Monasterij Monialium, contra Merollam.
- 4 Infantes nondum vsum rationis habentes non comprehenduntur in motu Gregorij XIII. contra ingredientes clausuram, nec Moniales eos recipientes, dummodo speciale præceptum non extet in oppositum.
- 5 Infans tam masculus quam femella in dubio si septen-

nis sit, præsumitur vsum rationis adeptus esse, comprehendendi prædicta prohibitione, peccare mortaliter, & excommunicationem incurrere, si ignorantia non excusetur.

- 6 Vsum rationis an masculo, vel femina citius adueniat est dissensio.
- 7 Amentes etiam perpetui comprehenduntur in dicta prohibitione, non quidem per seipsos, qui peccare non possunt, sed respectu Monialium, quæ non possunt admittere puberes.
- 8 Moniales licitè à suo Monasterio egressæ non includuntur in dicta prohibitione, & liberum est Abbatissæ istas absque alia superioris licentia admittere, præsertim si sint eiusdem ordinis, & habitus, & iter faciant, secus si ingrediantur ex pura recreatione, vel causa inuisenda amica.

Respondetur, prohiberi quemlibet cuiuscunque generis, conditionis, sexus, vel ætatis, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ne ingrediat in septa Monasterij Monialium sine licentia propter calum aliquem necessitatis, in scriptis obtenta ab Episcopo, vel à Prælato Ordinis, cui Monasterium exemptum subiectum est, cap. periculoso, de statu Regular. in 6. ibi: Nulli aliquatenus inhoneste persona, nec etiam honeste, nisi rationabilis, & manifesta causa existat, ac de illius, ad quem peruenierit, speciali licentia, ingressus, vel accessus pateat ad easdem Moniales. Item Tridentino sess. 25. c. p. 5. de Regular. addita excommunicatione, ibi: Ingredi intra septa Monasterij nemini liceat, cuiuscunque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda; dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessariis. Item Motu proprio Gregorij XIII. qui incipit, Vbi gratia, ibi: Et alias ponas aliter ingredientibus, & Monialibus, quæ ingredientem admittunt. Item tandem Motu proprio Pij V. qui incipit: Circa Pastoralis, vbi innouantur, & confirmantur omnia contenta in dicto cap. periculoso. Vide Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 1. c. 10. Bonac. de claus. q. 4. punct. 1. & seqq. Nauarrum cap. 28. Cordubam in summ. q. 60. Lezanam tom. 1. c. 25. num. 24. & Gauantum in Man. Episcop. verb. Monialium clausura, n. 46. & seqq. An autem hæc iura vbique secundum omnem prohibitionis modum recepta sint? vide supra dub. 2. in fine.

Petes: An comprehendantur Reges, Imperatores, ipsorumque uxores, filij, & filia?

Respondetur contra Merollam tom. 1. disput. 1. diff. 3. n. 470. & Bonac. de claus. q. 4. punct. 1. n. 4. negatiuè, quia Gregorius XIII. dum in cit. Motu proprio prohibet ingredi personas cuiuscunque conditionis, subdit: Licet illa persona Comitissa sint; quibus verbis manifestè excludit personas altioris Ordinis. Vide Rodrig. tom. 1. q. 48. art. 1. & alios, quos citat, & sequitur Diana part. 3. tract. 2. resol. 67.

Obiicies, Tridentinum prohibet ingredi personas cuiuscunque generis: ergo.

Respondetur, Tridentinum prohibere modo, quo prohibet Gregorius XIII. non autem simpliciter. Quod inde patet, quia Tridentinum etiam prohibet ingredi personas cuiuscunque ætatis, & tamen non comprehendit infantes, vt mox infra dicitur.

Petes secundò, an comprehendantur infantes nondum vsum rationis habentes?

Respondetur etiam (dummodo speciale præceptum non extet in oppositum) negatiuè; idque non solum quoad ipsos (quod certum est, cum vtpotè vsum rationis non habentes, nec culpæ, nec censuræ contrahendæ capaces sint); sed etiam quoad Moniales, quæ eos intra clausuram admittunt, & quoad quoscunque alios, qui huius ingressus sunt causa.

Ratio